

Спортивно-технічний опис печери Кизил-Коба

1-й сифон. У межень відкритий (є голосовий зв'язок, хоча пірнати все одно треба). У невеликі і середні паводки закритий, але проблем з проходженням немає, в великі паводки (тривалі проливні дощі, раптове танення снігу) непрохідний без акваланга через закриття в декількох місць засифонної галереї де утворюється серія сифонів різної протяжності. Навішена стаціонарна мотузка.

Далі до Розвилки труднощі практично відсутні. Зручніше йти через зал Казок (2-й поверх, ліворуч і трохи вгору. Після 3-го Обвального залу, з ходу звисає штучна опора, прямо по річці - глибокі озера ходу 3-х капітанів).

Вихід до Другого сифона (проточний, довжиною метра два з зазором сантиметрів 40) і далі до Великого Каскаду (підйом 20 м по натічній наклонці уздовж струменів водоспаду, на верхній частині висить мотузка) - правий кут чергового глибокого озера біля водоспаду. Від Розвилки йдемо направо, Клоака залишається зліва.

Підйом в суху частину - в радіусі 10-15м. після лежачого бура (залізна труба декількох метрів в довжину), хвилин 5 ходу після Розвилки. Треба вилізти наліво метра 2, там буде майданчик, з нього направо по ходу - високий натік, з якого звисають мотузки, що веде на 2-й поверх в обхід третього сифону.

Лабіринтовий зал. Являє собою значне розширення і поглиблення ходу, що має 3 логічних виходу наверх, 2 в далеку частину і 1 назад. Тому при проході назад можлива плутанина

Інструкції:

Хід вперед: спуск вниз і відразу підйом наліво нагору уздовж дроту, що приводить куди треба.

Хід зворотно: Якщо йдете вздовж дротів - від місця його обриву - направо і нагору на уступ. На уступі переконайтеся що зліва у напрямку руху вся велика полиця засмічена, а попереду широка галерея з рівною підлогою - це значить, що ви на правильному шляху.

Зал Блакитна крапель (зліва по ходу тече потічок, гарне місце для привалу). Вихід - нагору прямо по ходу, на натік що нависає. Можливо, що з натіка звисає мотузка. У паводки вище середніх з натікання б'є вода, в межень і малі паводки він сухий

5-й сифон. Знаходиться в декількох хвилинах ходу від залу Блакитна крапель після широкого (13м) гура і довгого озера, де то пливеш, то йдеш. У самому сифоні всюди йдеш по підлозі, плити не треба. 25м довжиною, в межень зазор 25-30см. У великі паводки перекривається. Нормально проходимо, якщо натік в залі Блакитна крапель сухої або з нього тече порівняно невеликий потік (середній паводок), якщо ж звідти з гуркотом падає водоспад - в 5-й сифон краще не потикатися.

Галерея прорваних Гуров. Йдемо по воді по пояс і вище, а місцями треба плити. Виділяється каскад Космонавтів. Перед ним - заплив проти течії, трохи зносить. Сам каскад - 6-метрової висоти підйом на який починається з глибокого озера, треба пливати кілька метрів. Зазвичай висить мотузка, але і при її наявності потрібні фізичні зусилля. Без мотузки дуже погано, хоча хороший скелелаз, вставши на плечі стоячого у воді по підборіддя (в такому положенні у останнього є невеликий упор під ногою), вилізе. Йдучи, не залишайте за собою мотузку в середині потоку, навіть в помірний паводок до неї не доплисти – потік води зносить і притоплює. Ще кілька технічно нескладних (хоча і досить високих) гурів, хід поступово вирівнюється і ви входите в П'ятий обвальна зал

Хід до 6 сифона. Підніміться в верхню частину П'ятого обвального залу (основний потік видно під камінням метрах в 4-6 нижче). Ліва стіна в потрібному місці виглядає як великий плоский натік, під нею спуск метрів на 5-6. Далі трохи вперед, а потім вгору вздовж маленького струмочка (більш зручний шлях - спочатку йти лівіше і вище русла потічка, промаркований турами і блискучими трикутними папірцями, випадає на струмок метрів через 10-15). Пролазимо уздовж струмка в широкий трикутний лаз, за ним в хід наліво, і опиняємося в камері, з якої неширока вертикальна щілина між здоровенними брилами веде на гору.

Протискуємося в невеликий зал з монолітною стелею, і далі вперед і вниз потрапляємо до води.

В помірний паводок тут утворюється короткий, але досить вузький сифон, в великий паводок сифон має протяжність кілька метрів і складну конфігурацію. Галерея що йде далі висотою близько 1.5м метрів через 25 призводить до 6 сифона.

Виходи в притоки.

Печера Голубина. Шлях починається з ходу в лівій стіні метрах в 50 після виходу із Зала Казок на обводнених ділянці. Пішки, потім рачки вилазьте трохи на гору. Потрапляєте в зал де тече струмок з печери Голубина, але по струмку не йдіть. Далі вгору по мотузці, яка веде на 2-й поверх (галерея Кривава Мері). Як тільки вилізли, по галереї не треба, а треба направо на балкончик і поповзом по низькому і широкому ходу (1-й шкурник). Невелике розширення, і другий, менш приємний шкурник, що йде злегка вгору. За ним розширення, треба направо. Проповзала кілька метрів і ви біля бортика Підвішеного озера. Йдіть по пояс у воді 15 метрів і вилізайте вгору на натік. Проповзть по натіку злегка протискуючись і опинитесь у печері Голубина.

Висяча притока. Метрів за 100 після виходу з Зала Казок на обводненій ділянці шукайте мотузку, що зв'язується в основний хід з дірки зліва. Якщо час від часу дивитись на ліву стінку, не пропустите

Південна притока. Починається поруч з буром (метрів із 20 за ним). Невеликий смітник біля підйому в сухий частині печери (у обхід 3 і 4 сифонів) - це сліди табору першопроходьців Південного притоку.

Вгору із Залу Блакитної крапельі. Йдіть з основного ходу наліво, залишаючи крапель (ту саму Блакитну крапель) справа, трохи піднімаючись при цьому вгору по камінням і схилу. Зліва вздовж стіни з невеликої дірки в стелі звисає мотузка.

Опис склав Олексій Шелепін, травень 2001р.